

Det våras för BUP

Rapport från SFBUPs vårmöte i Örebro.

BUP kliniken i Örebro hade i år ordnat ett fint komponerat program som sträckte sig från filosofi till praktisk vardag.

Efter inledande tal av SFBUPs ordförande Gerd Mucciano och Örebrokliniken verksamhetschef Anita Ivarsson höll chefsöverläkare Antonia Simon Risberg en exposé över BUP utveckling i Sverige. Därefter var det professor Ingemar Engströms tur. Han inledde med att berätta att Sveriges 6:e läkarutbildnings nu startat i Örebro och att han var inblandat i uppbyggnaden av denna. Vi får hoppas att barn och ungdomspsykiatri får en tydlig plats i denna utbildning. Ingemar Engström hade sedan en lång och tänkvärd reflektion över vart barnpsykiatri är på väg. Han såg en tydlig trend att vi går från ett humanistiskt till ett medicinskt synsätt. Han var nog med att inte värdera utan försökte att se fördelar med olika sätt att närma sig patienten. Ingemar berättade att hans underben en kväll svullnade betänkligt i samband med att han hade flugit en längre sträcka. På akuten gjorde man alla nödvändiga undersökningar. Han fick då beskedet av akutläkaren att man ny följt logaritmen för DVT (djup ven trombos) och uteslutit denna diagnos. Nu kunde han gå hem. När Ingemar undrade vad kan det kunde vara så fick han svaret att "det vet jag inte det får du fråga din distriktsläkare om". Implicit i denna berättelse finns ju farhågor om att samma kan hända inom BUP i framtiden, att vi inte ser personen bakom diagnosen. Ingemar avslutade med att berätta att han läst många journaler i sin egenskap som anlita expert på HSAN. Han såg då långa texter om vad den ene och den andre hade sagt men mycket lite om vad behandlaren själv tänkte, vilka övervägande som gjordes och varför han/hon fattades just det beslutet. Ingemar menade att det är lättare att ta vid om man förstår vad föregående behandlare tänkt och lättare att förstå och lindra kritik om det går fel. Ett till synes självklart påpekande som inte är självklart och behöver upprepas gång på gång.

Parallella seminarier väcker alltid lite ångest hos mig, jag är alltid rädd att jag väljer fel. Jag har dock kommit på att om satt på det andra seminariet så hade önskat att jag var på det seminarium som jag nu valt. Det lindrar ångesten. Jag valde Camilla Hallek och hennes seminarium om självskadande beteende och DBT och det ångrar jag inte. Jag tyckte om hennes ödmjuka inställning till sitt område och till behandlingen av dessa patienter som nästan uteslutande är flickor. När de kommer till DBT enheten har de redan varit på BUP en längre tid. På DBT enheten erbjuds en intensiv behandling under 9 månader till 2 år. De flesta är mycket instabila i sina känslor. De har en medfödd sårbarhet med snabb uppgång av känsla, starkt känslopåslag och långsam återgång till "basnivå". Detta gäller både positiva och negativa känslor. Camilla pratade om den "biosociala modellen".

Barn som har normalt starka känslor bemöter man ofta med att prata med dem om deras känslor och lär dem på så sätt att sätta ord på sina känslor. Barn som har alltför starka känslouttryck bemöter man istället med att försöka tona ner känslorna och försöka avleda barnet. Barnet får ingen förståelse för sina egna känslor och lär sig inte att hantera dem utan kan istället uppleva dem som skrämmande.

Innan middagen var jag också på Charli Erikssons föreläsning. "Skola, lärande och psykisk hälsa". Han presenterade en litteraturstudie för att se vad det finns för samband mellan skolprestationer och psykisk hälsa och vice versa. Man startade med att läsa över 20000 artiklar och när alla kriterierna var uppfyllda återstod 51 studier. Då förstår man vikten av att vara kritisk när man läser artiklar och det alltid går att hitta en studie som passar det man själv tycker. Det mest oväntade fyndet var att tidig läs o skrivsvårigheter var en stark prediktor för psykisk ohälsa. Man diskuterade också varför finska elever presterar bättre än svenska på internationella jämförelser. Enligt Charli Eriksson så har 30 % av de finska lågstadiet barnen extra läshjälp om de har svårigheter. Hur är det i Sverige?

Andra dagen började jag med Håkan Jarbins föreläsning om diagnostik. Han är tydlig och pratar alltid utifrån sina kliniska erfarenheter. Håkans budskap var att man måste veta vad patienten lider av för att kunna starta en behandling d.v.s. komma fram till en diagnos. Han menade att handläggare på BUP och som har nybesök måste kunna behärska diagnostiken av de fyra vanligaste tillstånden, depression, ångest, ADHD och beteendestörning. Han betonade vikten av att använda en strukturerad intervju teknik t.ex. K-Sads eller liknande. Håkan berättade att man planerade att genomföra en steg-1 utbildning i diagnostik i Halland.

BUP i Gävleborg berättade om sitt samarbete med primärvården där man försöker få till en ingång till BUP via primärvården. Man hade positiva erfarenheter och ser nu att primärvården tar emot fler unga med psykiska symtom. De hade dock velat ha mer kontakt med primärvårdens läkare och deras råd till oss var att lägga ner mer kraft på att få med sig dessa. Den som är intresserad av detta projekt i tiden är välkomna att kontakta BUP i Gävleborg.

Sist på dagen lyssnade jag på Per Gustavsson när han presenterade det reviderade vårdprogrammet om utagerade barn "Barn som utmanar". Han berättade att behandlingsalternativen i stort sätt är de samma i dag som för 2003 när det gamla vårdprogrammet publicerades. En viktig skillnad är dock att många av de behandlingsalternativ som då bara fanns som drömmar nu finns i praktiken. Programmet är mycket omfattande och läsvärt. Det kommer att sammanfattas och publiceras på SFBUPs hemsida före sommaren.

BUP Stockholm presenterade helt kort en webbsite www.choosing.org.uk. BUP har gjort en svensk översättning. Sidan vänder sig till barn och unga och berättar på ett enkelt sätt om vilka behandlingar som visats sig fungera och som det finns evidens för. Bra och rolig hemsida värt ett besök och att rekommendera till våra patienter.

Under middagen läste Jasmine Kara ur sin bok där hon berättar om sin erfarenhet av att vara patient på BUP. En kontaktperson och en gitarr spelade stor roll för att skulle hon börja må bättre. Hon gjorde sedan ett bejublat uppträdande när hon tillsammans med sina musiker sjöng så medryckande att publiken inte kunde sitta stilla.

Förutom att ta del av det vetenskapliga innehållet så var behållningen med vårmötet att man träffade gamla vänner och kolleger, det är alltid lika inspirerande och rolig. SFBUP hann också med ett föreningsmöte där tre nya styrelsemedlemmar valdes in.

Lars Joelsson/Vice ordförande SFBUP